

JAK STARŠ• A ODKUD JSOU "ÄŒESKŠ•" VEJCE?

ÄšterÄ½, 28 listopad 2017

PÄ™estoÄ¾e stále více spotÄ™ebitelÄˆ údajnÄˆ preferuje pÄ™mi nÄkupech potravin Ä•eské výroby, vozí se do ÄŒER stále více ze zahraniÄ•í. Platí to mimo jiné i pro vejce, aÄ•koli v kvalitÄˆ, nákladech na produkci a cenÄˆ dodávek vajec do maloobchodních sítí je ÄŒesko plnÄˆ konkurenceschopné v rámci celé EU.

Pomineme-li pokrytectví Ä•ásti spoleÄ•nosti, která nÄˆco jiného Ä™íká a nÄˆco jiného skuteÄ•nÄˆ dÄˆlá, jsou pÄ™etrvávající pÄ™ekÄ¾kami v reálném naplnÄˆní preferencí nákupu tuzemských potravin moÄ¾nosti pÄ™vod pÄ™íslušných potravin fakticky rozeznat. PrávÄˆ u vajec je v Ä™mÄˆ pÄ™ípadÄˆ situace ještÄˆ sloÄ¾itÄˆjší, pÄ™estoÄ¾e u nich jako u jednosloÄ¾kové potraviny existuje v rámci celé EU povinnost uvádÄˆt zemi pÄ™vodu. Ta se však rÄˆznÄˆ obchází a kamufluje. ViditelnÄˆ zavádÄˆjící je uÄ¾ napÄ™íklad obchodní název spoleÄ•nosti „ÄŒeská vejce“, kterou spotÄ™ebitelé celkem logicky zamÄˆňují za zmiÄˆované oznaÄ•ení zemi pÄ™vodu. SkuteÄ•ností ale je, Ä¾e název firmy samotný automaticky neznamená zemi pÄ™vodu a spoleÄ•nost mÄˆÄ¾e pod svým názvem uvádÄˆt na trh i vejce ze zahraniÄ•í, aniÄ¾ by tím porušila nÄˆjaký zákon. VÄˆbec nejÄ•etnÄˆjší kamuflÄ¾í je ale princip, kdy jsou v obalech oznaÄ•ených jako Ä•eská vejce produkty ze zahraniÄ•í, pÄ™iÄ•emÄ¾ ani to není Ä¾ádným porušením zákona. SkuteÄ•né oznaÄ•ení pÄ™totiÄ¾ aÄ¾ pÄ™ímo na skoÄ™ápkách pÄ™íslušných vajec, pÄ™iÄ•emÄ¾ ta Ä•eská se poznají podle oznaÄ•ení „SpotÄ™ebitelé ale soulad v oznaÄ•ení obalu a samotných vajec obvykle nekontrolují, a právÄˆ toho vyuÄ¾ívají výrobci k tomu, do zcela identických obalÄˆ s „ÄŒeskými vejci“ dávali tu skuteÄ•nÄˆ vejce tuzemského pÄ™vodu, ony ale vejce ze zahraniÄ•í, nejÄ•astÄˆji polská. MoÄ¾nosti, jak poznat naše vejce od jiných, ale existují. Jednou z nich je povinnost uvádÄˆt zemi pÄ™vodu na obalech plat vajec, pokud jsou plata pÄ™ekryta igelitovým obalem. V tomto pÄ™ípadÄˆ je ale Ä•asto problém s pÄ™eÄ•tením pÄ™íslušných písmenek, buÄ• kvÄˆli jejich velikosti (spíše však „malosti“), nebo kvÄˆli tomu, Ä¾e jsou nápisy nezÄ™etelné a rozmazané. Lepší, viditelnÄˆjší a tedy jednoduší moÄ¾ností je orientovat se podle loga, je však tÄ™eba vÄˆdÄˆt jakých. HojnÄˆ medializované „ÄŒeská potravina“ zavedené poslední novelou zákona o potravinách v praxi na výrobcích ještÄˆ není, logo KLASA zase neskýtá plnou záruku tuzemského pÄ™vodu vajec. Garancí tuzemského pÄ™vodu vajec je tak jednak ocenÄˆní Regionální potravina, pÄ™vedením ale loga „ÄŒeský výrobek ‐ garantováno PotravinÄ™skou komorou“ a logo a nápis „ÄŒeská cechovní norma“. V obou pÄ™ípadech je viditelným symbolem vlajka ÄŒER. Vzhledem k nepÄ™íliš obecné známosti oznaÄ•ení „ÄŒeská cechovní norma“ je moÄ¾ná na místÄˆ konstatovat, Ä¾e uvedené logo jiÄ¾ pouÄ¾ívá zhruba tÄ™etina Ä•eských producentÄˆ zapojených do systému cechovních norem, a pokud jde o podíl tÄˆchto producentÄˆ na Ä•eském trhu, pak je to více neÄ¾ šedesát procent subjektÄˆ. Loga identifikující tuzemskou produkci jsou ale svým zpÄ™sobem náhradním Ä™ešením Ä•ehosi, co je, zejména u vajec, klíÄ•ovou známkou kvality, coÄ¾ je Ä•erstvost. Také proto se mohou konzumní vejce prodávat nejdéle dvacet osm dnÄˆ ode dne snÄˆšky, a do maloobchodních sítí se proto musí dodávat v co nejkratší dobÄˆ. Platí pÄ™itím, Ä¾e jako „velmi Ä•erstvá vejce“ lze oznaÄ•it pouze taková vejce, která byla do obchodu dodána nejpozdÄˆji ÄˆtyÄ™mi dny po snÄˆšce, a jako „Ä•erstvá vejce“ lze prodávat pouze taková vejce, která byla do obchodu dodána nejpozdÄˆji devÄˆt dnÄˆ po snÄˆšce. Desátý den po snÄˆšce jiÄ¾ nelze vejce dodat do maloobchodu jako konzumní a Ä•erstvá. Kolikátý den po snÄˆšce byla pÄ™itím vejce reálnÄˆ do pÄ™íslušné prodejny dodána, se ovšem na první pohled spotÄ™ebitel nedozví. Jen ale na první pohled ‐ souÄ•ástí kódÄˆ oznaÄ•ující vejce je totiÄ¾ kromÄˆ zemi pÄ™vodu také identifikace pÄ™íslušné farmy a lze tak dohledat z ní byla pÄ™íslušná vejce expedována do trÄ¾ní sítí. Další moÄ¾ností je uvádÄˆt den snÄˆšky na obalech výrobkÄˆ, coÄ¾ je cesta, kterou nÄˆkteÄ™í domácí producenti vajec také zvaÄ¾ují. Ti kromÄˆ toho tlaÄ•í na ministrem zemědělství, aby byl pÄ™vod vajec uvádÄˆn nejen na jejich skoÄ™ápkách, ale na jakémkoli jejich obalu za kaÄ¾dých okolností. Vše je ale zatím jen v pozici návrhu, k nÄˆmuÄ¾ se ministerstvo zemědělství ještÄˆ nijak oficiálně nevyjádÄ™ilo… KaÄ¾dopádnÄˆ, pokud by spotÄ™ebitel preferoval pÄ™mi nÄkupu „velmi Ä•erstvá vejce“, kdyby ještÄˆ navíc mÄˆl informaci o datu snÄˆšky k dispozici na obalech vajec, bylo by to patrÄˆ nejÄ•istše Ä™ešení, jak omezit moÄ¾né dovozy vajec na naše území; prostÄˆ proto, Ä¾e i transport vajec potÄ™ebuje nÄ•as. SamozÄ™ejmÄˆ by to také znamenalo vyší nutriÄ•ní hodnotu a kvalitu kupovaných vajec, Ä•ili nÄˆco, v základním zájmu spotÄ™ebitele, bez ohledu na pÄ™vod produktu. V souÄ•asnÉˆ dobÄˆ je pÄ™itím zhruba kaÄ¾dé tÄ™etí prodávané v našich obchodech ze zahraniÄ•í, coÄ¾ není dobrá zpráva ani pro naše chovatele a producenty vajec, ale z pohledu moÄ¾né (ne)Ä•erstvosti ani pro tuzemského spotÄ™ebitele. Psáno pro web vitalia.cz